

Romer-Romaner.

af Adam Bülow-Jacobsen.

Inden en længere periode, hvor læsning ville være den eneste adspredelse, indkøbte jeg et par historiske romaner der begge havde romerske emner. Det var en lidt blandet oplevelse.

Ikke for sarte sjæle ...

Hvis man altså er klassiker.

Omtale af Conn Iggulden, *Emperor. The Gates of Rome*.
Harper and Collins Publishers, 2003. Kr. 129,75.

Lad det være sagt straks, at man er underholdt. Der er virkelig smæk for skillingen. Man burde være advaret med det samme, for på omslaget står der 'If you liked *Gladiator*, you'll love *Emperor*'. Nå, jeg er nem at more, og morede mig da også meget godt til *Gladiator* (filmen), selvom de mange konflikter med den historie jeg kendte, var generende. Men film er jo et medie hvor man ofte ser historien ændret i forhold til bogen.

The Gates of Rome fortæller historien om Julius Caesars barndom og ungdom. Det er sådan set fint nok, for det ved man vist ikke så meget om. Stemningen i 90'erne f.K. på en mindre landejendom i Roms omegn er meget godt indfanget og set fra to drenges synsvinkel. Vi får ikke at vide at de to er hhv. Gaius Julius Caesar og Marcus Brutus. Ja, den sidste afsløres først på bogens sidste side, indtil da hedder han blot Marcus. Der fokuseres i den grad på drengenes træning i våbenbrug at man spekulerer på hvornår de nogensinde får lært græsk og latin osv., men værre er at de trænes af en gammel gladiator, der har en fortid som legionær! Og sådan er det lidt hele vejen igennem. Der er simpelthen for mange anakronismer og banale umuligheder i navne, sociale forhold, og også i forhold til historien. Forfatteren er selv klar

over nogle af de historiske unøjagtigheder, og forklarer i et efterskrift hvorfor han har lavet om på visse ting i forhold til historien, og han har læst både Sueton og Plutarch og Christian Meier, men han er tilsyneladende lykkeligt uvidende om at navne som Orso Ferito, Carac og Tubruk virker generende for folk med blot et minimum af viden om Rom og latin. Det kunne ligeså godt have været lavet ordentligt.

Jeg bliver glad, når nogen kan bruge antikken til noget, fordi det får mig til at tro at beskæftigelse med den klassiske oldtid måske tjener et højere formål end blot at more mig, men her er der ikke tale om at bruge antikken til noget. Romanen kunne ligeså godt have været henlagt til et Tolkien-agtigt univers, hvor der er frit slag, og man må undre sig over denne totale foragt for historiske kendsgerninger. Hvad tjener det at lege at noget var anderledes end det faktisk var, når man ligeså godt kunne postulere et univers hvor det ville være muligt og korrekt?

Grundreglen for en god historisk roman er at man skriver *med* kilderne og *udover* kilderne, men aldrig *imod* kilderne. Desuden er det altid klogt at tage en ukendt person som hovedperson. På alle disse punkter forsynder forfatteren sig til skade for bogen.

Jeg ved at tanken om et korps af *Filologer uden grænser* eksisterer, men det kniber vist med fondsmidlerne. Her ville der ellers have været en oplagt opgave for nødhjælpsarbejder.

Bedre dokumenteret.

Omtale af Valerio Massimo Manfredi, *The Last Legion*.

Oversat fra italiensk, *L'ultima legione*.

Pan Books, 2003.

Her går det bedre med det klassiske. Navne og omstændigheder er gennemgående korrekte, selvom der er enkelte skulptudser, der nok mest skyldes oversætteren. Fx omtales den romerske flådehavn *Misenum* konsekvent som Misenus, men der har jo

nok stået *Miseno* originalteksten. Der er også ganske enkelte navne der pludseligt er på italiensk, men gennemgående er der intet det støder.

Historien er sat i år 476 i de sidste dage af det romerke imperium, hvor Romulus Augustulus bliver taget til fange af Odoacers tropper og hans forældre dræbt. Den sidste legion, *Nova Invicta*, er en art hemmeligt våben som man har skabt for at forsvare imperiet. Den bliver straks udsluttet, men den sidste legionær fra den sidste legion - en art Rambo - fortsætter kampen. Han kæmper sammen med Livia Prisca, en dame af det bedre borgerskab der er opvokset i sumpene udenfor Ravenna, hvor hun er ved at grundlægge Venedig, og også håber på at redde imperiet. Mellem de to udspiller der sig en lidt hysterisk kærlighedshistorie, hvor de skiftes til ikke at ville. Jeg kan dog berolige læseren ...

For at undgå de fæle barbarers hævn - og de fæle barbarer er Gother sådan lidt ligesom os - drager den lille flok bestående af den befriede Romulus Augustulus, hans huslærer der viser sig at være en forheværende druide, Rambo-typen, Livia Prisca, og et par overlevende fra *Legio Nova Invicta*, nordpå med den maleriske idé at slå sig ned i Britannien. Vi kommer således igennem hele Europa i sidste halvdel af 5. århundrede, hvor visse ting stadig fungerer som i de gode gamle dage, andre slet ikke. Det lykkes selvfølgelig altsammen i enden, og vi bringer i erfaring at sværdet Excalibur i virkeligheden var Cæsars sværd, smedet af Chalyberne ved Pontos (*χάλυψ* betyder som bekendt stål på græsk), og vi får at vide hvordan det havner i stenen. Romulus skifter navn til Pendragon, og huslæreren Ambrosinus viser sig at hedde Myrdin på keltisk, hvilket med tiden forvanskes til Merlin.

Der er også her betragtelig smæk for skillingen og blodet flyder. Barbarerne er rigtigt barbariske, og romerne er gode og civiliserede. Der er nogle almengyldige og ganske overbevisende betragtninger over hvorfor imperiet er i den sølle tilstand. Personerne er gennemgående ligeså dybe som det pap de er klippet ud i, og der hviler en vis heroisk fims over det hele.